

MAOL ry:n kannanotto yliopistojen pisteytystyökalusta korkeakoulujen opiskelijavalintoja varten

Yleistä

OHA-forum on yhteistyöverkosto, jonka tavoitteena on yliopistojen yhteistyön edistäminen opintohallinnollisissa asioissa sekä opetuksen ja opiskelun prosessien kehittämisessä. Jäsenistö edustaa kaikkia Suomen yliopistoja.

Opetus- ja kulttuuriministeriö on kannustanut yliopistoja hyödyntämään entistä enemmän todistusvalintaa aiempien pitkäaikaista valmistautumista vaativien pääsykokeiden sijaan tai rinnalla.

Yliopistoilla ja kullakin koulutusohjelmalla on velvollisuus ja tarve saada opiskelijarekrytoinnin avulla valittua mahdollisimman sopivat (osaavat ja motivoituneet) opiskelijat oman koulutusohjelmansa tarpeisiin. Todistusvalinnan avulla on siis löydettävä keino mitata niitä alakohtaisesti tärkeitä ominaisuuksia, joita tähän saakka on mitattu valintakokeella. On huomattava, että valintakokeista ei olla kokonaan luopumassa ja niillä opiskelijoilla, joiden ylioppilastutkinnon arvosanat eivät yltäneet kuin alimpiin arvosanaluokkiin, on mahdollista osoittaa osaamisensa valintakokeissa. Muitakin väyliä kuten esimerkiksi pääsykokeet, avoin yliopisto tai MOOC-kurssit, opiskelupaikan saantiin on jatkossakin.

Ryhmä päätyi laatimaan pisteytystyökalun kiinteän pisteytysmallin sijaan. Työkalu tarjoaa joustavuutta ja elementit kullekin alalle soveltuvaan pisteytykseen. Pisteytystaulukko on tarjolla yleismuodon lisäksi myös kielipainotteisena ja matemaattispainotteisena. Lisäksi hakukohde voi määrittää yhden lisäpisteitä tuottavan painotetun aineen ainereaalien ja kielten joukosta.

MAOL ry:n näkökulma pisteitystyökaluun

MAOL ry ymmärtää lähtökohtaisen tarpeen yhteisen työkalun laadintaan. Yliopistoissa ja sen erillisissä koulutusohjelmissa on paras ymmärrys siitä, millaista työkalua tarvitaan, jotta koulutusohjelma saisi riittävän osaavia ja motivoituneita opiskelijoita. Pisteytystyökalu saattaa nyky muodossaan vaikuttaa kuitenkin varsin paljon opiskelijoiden ainevalintoihin lukiossa ja näiden valintojen mahdollisia negatiivisia lieveilmiöitä olisi pyrittävä ennakoimaan. On järkevää pyrkiä tekemään jo lukiossa sellaisia laaja-alaisia ainevalintoja, jotka edesauttavat jatko-opintoihin pääsyssä.

Nyt on ensimmäistä kertaa kirjoitettu auki yhteisesti opiskelijavalintojen painotuksia. Oulun yliopiston ansiokkaasti tekemät tutkimukset ja analyysit opiskelijavalinnoista ovat oletettavasti olleet merkittävänä apuna työkalua tehtäessä. (<http://www oulu.fi/avain/node/46223>).

Niitä tutkimalla selviää, että vastaavat painotukset ovat olleet valinnoissa jo pitkään, mutta eivät näin selkeästi nähtävillä.

Matematiikalla ja äidinkiellellä on pisteytyksessä suuri rooli. Se on luonnollista, koska kummankin aineen osaaminen tai osaamattomuus vaikuttaa merkittävästi yliopisto-opintojen etenemiseen.

Tiedossa on myös, että matemaattisten aineiden, erityisesti matematiikan osaajista on suuri pula jo nyt ja pulan voi odottaa lisääntyvän jatkossa. Tähän tarpeeseen on pyrittävä vastaamaan kannustamalla opiskelijoita valitsemaan myös pitkä matematiikka, koska sen on todettu olevan vahva tae opiskelupaikan saannissa.

Matematiikka on myös vahvan kumulatiivisuutensa sekä ison kurssimääränsä takia aine, jonka opintoja on hyvin vaikea opiskella lukion jälkeen esimerkiksi Avoimessa yliopistossa tai vapaan sivistystyön oppilaitoksissa. Lukio ammattitaitoisine opettajineen, on helpoin tapa varmistaa itselleen jatko-opinnoissa riittävä matemaattinen osaaminen.

MAOL ry:n konkreettiset ehdotukset

- 1) **Matematiikan ja fysiikan yhteys.** Jotta matematiikka ja usein sen kanssa kirjoitettava fysiikka tai kemia eivät joutuisi ”kilpailemaan” keskenään, MAOL ry ehdottaa, että matematiikka siirretään äidinkielen yhteyteen kaikilta huomioitavaksi aineeksi. Matematiikan kokeeseen osallistuminen ei ole pakollista ylioppilastutkinnossa, mutta sen kirjoittamiseen tulisi kannustaa. Jokainen tarvitsee ainakin perustaidot matematiikasta. Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen tutkimukset osoittavat, että matemaattinen osaaminen ei keskimäärin lisääny lukion aikana lainkaan niillä opiskelijoilla, jotka eivät kirjoita matematiikkaa ylioppilastutkinnossa.
- 2) **Laaja-alainen osaaminen ja sen painotus.** Lukio on ja sen tulee säilyä jatkossakin vahvasti yleissivistävänä oppilaitoksena. Opiskelijoita tulisi kannustaa näyttämään osaamistaan myös ylioppilastutkinnossa nykyistä laaja-alaisemmin. Keskimäärin opiskelija kirjoittaa noin viisi ainetta, mutta yleisisivistyksen kannalta olisi hyvä kannustaa useampien aineiden kirjoittamiseen. Ylioppilastutkinnon uudistamissuunnitelmissa on tarkoitus vähentää tutkinnon suorittamiseen liittyviä hallinnollisia esteistä ja rajoitteita. Myös nämä omalta osaltaan helpottavat opiskelijan osallistumista entistä useampaan kokeeseen. Nykymuodossaan pisteytystyökalu pikemminkin kannustaa suppempaan valintaan eikä opiskelijan koko osaaminen tule silloin näkyville.